

Tarkastuslautakunta

28.10.2020

AIKA 28.10.2020 klo 13:00 - 15:10

PAIKKA Kunnanvirasto, valtuustosali

OSALLISTUJAT

	Nimi	Klo	Tehtävä	Lisätiedot
LÄSNÄ	Luomala Markku	13:00 - 15:10	puheenjohtaja	
	Anttila Toni	13:00 - 15:10	varapuheenjohtaja	
	Peltokangas Vappu	13:00 - 15:10	jäsen	
	Vanhatupa Asko	13:11 - 15:10	tilintarkastaja	
	Rauma Annika	13:00 - 15:10	pöytäkirjanpitäjä	
	Toivonen Henrik	13:00 - 15:10	varajäsen	
	Mustajärvi Matti	13:04 - 13:40	Kehityksen hallituksen pj.	
	Närhi Pia-Lena	13:41 - 14:07	ympäristötarkastaja	
POISSA	Jouppila Mika		jäsen	
	Jylli Jaana		jäsen	

ALLEKIRJOITUKSETMarkku Luomala
PuheenjohtajaAnnika Rauma
Pöytäkirjanpitäjä

KÄSITELLYT ASIAT

37 - 43

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Toni Anttila

Vappu Peltokangas

PÖYTÄKIRJA ON JULKAISTU KUNNAN NETTISIVUILLA

04.11.2020

KÄSITELLYT ASIAT

§	Otsikko	Sivu
37	KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	68
38	PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALINTA	69
39	KAUSTISEN KEHITYS OY:N HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJAN KATSAUS	70
40	YMPÄRISTÖTARKASTAJAN AJANKOHTAISKATSAUS	71
41	TILINTARKASTAJAN TYÖOHJELMA	72
42	SIDONNAISUUSILMOITUSTEN KÄSITTELEMINEN	73
43	TIEDOKSI SAATETTAVAT ASIAT	76

KOKOUKSEN LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS

TARKKLK 28.10.2020 § 37 Tarkastuslautakunnan kokouskutsu on lähetetty lautakunnan jäsenille.

Esitys

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

PÖYTÄKIRJAN TARKASTAJIEN VALINTA

TARKKK 28.10.2020 § 38 Tarkastuslautakunta valitsee kaksi jäsentään tarkastamaan tästä kokouksesta laadittavan pöytäkirjan. Pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat Toni Anttila ja Mika Jouppila.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Toni Anttila ja Vappu Peltokangas.

KAUSTISEN KEHITYS OY:N HALLITUKSEN PUHEENJOHTAJAN KATSAUS

TARKKLK 28.10.2020 § 39 Valmistelija lautakunnan sihteeri Annika Rauma puh. 050 4436 880

Kaustisen Kehitys Oy:n hallituksen puheenjohtaja Matti Mustajärvi on pyydetty tarkastuslautakunnan kokoukseen kertomaan yhtiön ajankohtaisista asioista.

Esitys

Tarkastuslautakunta merkitsee ajankohtaiskatsauksen tiedokseen.

Kaustisen Kehitys Oy:n hallituksen puheenjohtaja Matti Mustajärvi kertoi tarkastuslautakunnalle mm. seuraavista asioista:

- Hän on toiminut kehitysyhtiön hallituksen puheenjohtajana noin kolme vuotta ja toimii tällä hetkellä yhtiön väliaikaisena toimitusjohtajana, kunnes uusi toimitusjohtaja on valittu ja saadaan opastettua tehtävään
- yhtiön toimitusjohtajan Olli Ali-Haapalan valinnasta ja irtisanomiseen liittyvistä syistä
- uutta toimitusjohtajaa on haettu ja haku on päättynyt sunnuntaina 25.10.2020, painotus tulee olemaan 30 % kehittäjä ja 70 % liiketoimintaosaamista
- Yhtiöllä on noin 10.000 m² (lattiapinta-alaa) hallittavaan eri kiinteistöissä
- Haitekkitalot ja hotellirakennus ovat hyvässä kunnossa ja niissä on paljon kehittämismahdollisuuksia. Hotelli toimii nyt osittain lukiolaisien väistötiloina, toisessa siivessä toimii Pajalan korjaamo. Hotellin tapahtumat olivat hyvällä alulla, mutta ne jouduttiin keskeyttämään koronan vuoksi. Majoittujia on ollut hyvin mm. keikkatyöläisiä.
- Kruupakkahalli valmistui ja on kehityksen tytäryhtiö. Sinne on etsitty ostajia ja vuokralaisia, pienet tilat ovat tällä hetkellä täynnä. Tilaa pitää olla tarjolla, jos joku on tulossa.
- Pesulahalli on 1960-luvulta eikä enää vastaa nykypäivää, lisäksi on vielä Varaosien rakennus, Hankkijan rakennus, omakotitalo ja erillisenä tytäryhtiö Kiinteistö Oy Funkkiksen omistaman rakennus.
- Suunnitelmat kiinteistöjen käyttöasteista puuttuvat, niitä pitää lähteä tekemään.
- Kirjanpidon osalta Kehityksen kirjanpito tehdään kunnan työnä, Kiinteistö Oy Funkkiksen ja Kruupakkakan tilitoimistoissa.
- Taloussuunnitteluun pitää kiinnittää huomiota.

Päätös

Tarkastuslautakunta merkitse Matti Mustajärven ajankohtaiskatsauksen tiedokseen.

Pöytäkirjaan merkittiin, että tilintarkastaja Asko Vanhatupa saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 13.11.

YMPÄRISTÖTARKASTAJAN AJANKOHTAISKATSAUS

TARKKLK 28.10.2020 § 40 Valmistelija lautakunnan sihteeri Annika Rauma puh. 050 4436 880

Ympäristötarkastaja on pyydetty tarkastuslautakunnan työohjelman mukaisesti lautakunnan kokoukseen kertomaan ympäristöpuolen ajankohtaisista asioista.

Esitys

Tarkastuslautakunta merkitsee ajankohtaiskatsauksen tiedokseen.

Ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi kertoi tarkastuslautakunnalle mm. seuraavista asioista:

- Turkispuolen huutokaupat menneet huonosti, eikä uusia ympäristölupahakemuksia ole tullut
- viime vuonna oli paljon erilaisia hakemuksia jätevesipuolella
- Uutelan kärpäset, ensi vuonna suunnitteilla, että tutkitaan vanhan tarha-alueen pohja ja saneerataan ne, ison veto-ojan puhdistus
- Perhonjoen tilanne
- KVT: puhdistamo toimii hyvin, Findestille tulossa uusi puhdistamo, turkisrehun jätevedet ylittävät raja-arvot, kemiallinen hapenkulutus siellä on korkea, hankaloittaa KVT:n jätevesien käsittelyä
- Mosalan uimarantaa on rakennettu ja sitä valvoo ympäristöterveydenhuolto
- Ely-keskukselta on mahdollista hake avustusta jättiputkien, kurtturehtiruusun, jättipalsamin ja lupiinin hävittämiseen.
- Jätelakiin tulossa joitakin muutoksia, Ekorosk hoitaa
- rakennustarkastajan virka on avoinna
- Kaivoksen aloitamlupaa haettu, päätös on valituksen vuoksi Vaasan hallinto-oikeuden käsiteltävänä.

Päätös

Tarkastuslautakunta merkitsi ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhen ajankohtaiskatsauksen tiedokseen.

Tarkastuslautakunta	§ 34	23.09.2020
Tarkastuslautakunta	§ 41	28.10.2020

TILINTARKASTAJAN TYÖOHJELMA

TARKLK 23.09.2020 § 34

Valmistelija lautakunnan sihteeri Annika Rauma puh. 050 4436 880

Tilintarkastaja esittelee lautakunnalle työohjelmansa ja tarkastussuunnitelmansa. Tilintarkastajan työohjelma ei ole julkinen.

Eesitys

Tarkastuslautakunta merkitsee tilintarkastajan työohjelman ja tarkastussuunnitelman tiedokseen.

Tilintarkastaja oli estynyt saapumasta kokoukseen.

Päätös

Tarkastuslautakunta siirsi asian käsittelyn seuraavaan kokoukseen.

TARKLK 28.10.2020 § 41

Eesitys

Tarkastuslautakunta merkitsee tilintarkastajan työohjelman ja tarkastussuunnitelman tiedokseen.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

SIDONNAISUUSILMOITUSTEN KÄSITTELEMINEN

TARKKLK 28.10.2020 § 42 Valmistelija lautakunnan sihteeri Annika Rauma puh. 050 4436 880

Kuntalain mukaan 84 §:n mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava sidonnaisuuksistaan tarkastuslautakunnalle, joka saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Ilmoitukset julkaistaan yleisessä tietoverkossa. Säännöstä sovelletaan 1.6.2017 alkaen.

Kuntain 84 § 2 momentissa tarkoitettuna kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan tehtävä on ilmoittaa sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavien toimielinten jäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä kun henkilö on tehtävänsä valittu. Henkilön on myös ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Kuntalain 84.2 §:ssä säädetään siitä, keitä ilmoitusvelvollisuus koskee. Ilmoitusvelvollisuus on rajattu koskemaan kunnan keskeisiä luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita. Näiden lisäksi myös sellaiset luottamustoimet, joissa toiminnan avoimuudella on keskeinen merkitys, ovat ilmoitusvelvollisuuden piirissä.

Käytännössä Kaustisen kunnassa ilmoitusvelvollisia luottamushenkilöitä ovat kunnanhallituksen jäsenet, kunnanvaltuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat, lautakuntien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat, teknisen - ja ympäristölaikunnan jäsenet, sekä maankäyttö- ja kehittämistoimikunnan jäsenet, sosiaali- ja terveystoimikunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ja henkilöstöjohtaja ja varapuheenjohtaja. Ilmoitusvelvollisuus koskee myös keskusvaalilautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa. Velvollisuus koskee myös vaalilautakunnan puheenjohtajistoa ja esittelijää, mutta käytännössä vaalilautakunnan toimintaan ja tehtäviin ei lähtökohtaisesti liity sellaista päätöksentekovaltaa, mihin sidonnaisuussäätelyssä viitataan.

Viranhaltijoista tämä koskee kunnanjohtajaa, hallintojohtajaa, teknistä johtajaa, sivistysjohtaja-rehtoria, rakennustarkastajaa ja ympäristötarkastajaa, joiden tulee antaa myös sivutoimi-ilmoitukset kunnallisesta viranhaltijasta

annetun lain 18 §:n nojalla sivutoimistaan.

Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä luottamushenkilön tai viranhaltijan johtotehtävistä sekä luottamustoimista elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä. Lisäksi ilmoitus tehdään merkittävästä varallisuudesta ja muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Kaikilla sidonnaisuuksilla ei ole merkitystä luottamustehtävän tai virkatehtävän hoitamiseen. Asia ratkaistaan tapauskohtaisesti. Esimerkiksi vapaa-ajan harrastuksiin liittyvät tiedot ovat sellaisia, jolla tällaista merkitystä ei ole.

Elinkeinotoiminnalla tarkoitetaan tässä yhteydessä liike- ja ammattitoimintaa. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvat yrityksen tai muun yhteisön johtotehtävät eli ainakin toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tehtävät. Luottamustoimilla tarkoitetaan yhteisön tai yrityksen toimielinten jäsenyyttä eli keskeisimmin yrityksen hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenyyttä.

Merkittävällä varallisuudella voidaan katsoa tarkoitettavan mm. merkittäviä kiinteistöjen tai asunto-osakeyhtiöiden osakkeiden omistuksia. Tulkintaohjeena voidaan pitää varallisuuden liittymistä elinkeinotoimintaan tai sijoitustoimintaan, joten esimerkiksi pelkästään oman asunnon osakkeenomistus ei kuulu ilmoitusvelvollisuuden piiriin. Lähtökohtaisesti merkitystä voi olla sellaisella kiinteistöjen omistuksilla, jotka sijaitsevat omassa kunnassa tai sellaisella alueella, johon päätöksenteko kohdistuu. Jossain tapauksissa maan ja metsän omistamisella omassa kunnassa voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Tapauskohtaisesti merkitystä luottamustehtävien hoitamisen kannalta voi katsoa olevan kiinteistöyhtiöiden osakkeiden omistamisella ja omistuksilla ovi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa. Tapauskohtaisesti myös merkittävällä velalla ja kolmannen puolesta annetulla sitoumuksella (esim. takaus tai vakuus) voi olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa, erityisesti jos velka liittyy elinkeinotoimintaan.

Myös henkilön yhdistys- tai säätiötoiminnalla voi olla merkitystä kunnallisen päätöksenteon puolueettomuuden arvioinnissa. Ilmoitusvelvollisuus koskisi niitä tietoja, joilla voidaan objektiivisesti arvioiden voivan olla merkitystä luottamus- tai virkatehtävien hoitamisessa. Ilmoitus koskee ainoastaan luottamushenkilön tai viranhaltijan omia sidonnaisuuksia. Velvollisuus ei siten koske läheisten henkilöiden jäsenyyksiä tai omistuksia.

Lähtökohtana on, että ilmoitusvelvollinen itse on vastuussa sidonnaisuusilmoituksen tekemisestä, mutta tarkastuslautakunnalla on valvontavelvollisuuteen liittyen mahdollisuus kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uusi ilmoitus tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta. Täydennyspyyntömenettelyyn voidaan ryhtyä, jos tarkastuslautakunnan tietoon tulee sidonnaisuuksia, joista ei ole ilmoitettu.

Tarkastuslautakunta vie ilmoitukset valtuustolle tiedoksi säännöllisesti, noin 1 - 2 kertaa vuodessa. Ilmoitukset voidaan julkaista yleisessä tietoverkossa ennen valtuustolle tiedoksi viemistä.

Sidonnaisuusilmoitukseen saattaa poikkeustapauksissa sisältyä salassa pidettävää tietoa, jota ei julkaista tietoverkossa. Tarkastuslautakunnan teh-

tävänä on valvoa, että sidonnaisuusilmoitukset sisältävät ainoastaan lain edellyttämiä tietoja. Ilmoitukset, joihin sisältyy salassa pidettävää tietoa, käsitellään valtuustossa suljetussa kokouksessa.

Kuntayhtymiin valitut antavat ilmoituksensa ao. kuntayhtymän tarkastuslautakunnalle, sen päättämällä tavalla.

Kunnanvaltuusto valitsi kesäkuun kokouksessa valtuuston puheenjohtajiston, kunnanhallituksen ja lautakuntien jäsenet. Kunnanhallitus puolestaan valitsi elokuun kokouksessaan toimikuntien jäsenet.

Eesitys

Tarkastuslautakunta

- tarkistaa edellisen käsittelyn jälkeen jätetyt sidonnaisuusilmoitukset
- muistuttaa, että sidonnaisuusilmoitusten ajatasalla pitäminen on jokaisen ilmoitusvelvollisen omalla vastuulla
- julkaisee sidonnaisuusilmoitusten päivitetyn yhdistelmän kunnan kotisivuilla ja
- saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tarkastuslautakunta

§ 43

28.10.2020

TIEDOKSI SAATETTAVAT ASIAT

TARKKLK 28.10.2020 § 43

Päätös

Ei ollut.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Oikaisuvaatimus-oikeus	<p>Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava Kaustisen kunnanvirastoon määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p> <p>Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.</p> <p>Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.</p>
Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään	<p>Kaustisen tarkastuslautakunta PL 10, 69601 Kaustinen sähköposti: kaustisen.kunta@kaustinen.fi viraston aukioloaika maanantaista perjantaihin klo 8.00 - 15.00.</p>
Oikaisuvaatimus, pykälät:	39, 40, 41
Muutoksenhakukiellot / kieltojen perusteet	<p>Seuraavista päätöksistä ei kuntalain 134 §:n mukaan saa tehdä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua ja täytäntöönpanoa. <i>Pykälät: 37, 38, 42, 43</i></p>
Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen yleiseen tietoverkkoon	<p>Pvm 4.11.2020</p>
Valitusviranomaisen ja valitusaika	<p>Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen. Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.</p>
	<p>Valitusviranomaisen: Vaasan hallinto-oikeus PL 204, 65101 Vaasa</p> <p>Valitusaika: 30 päivää §:t Valitusaika 14 päivää §:t</p> <p>Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Muu valitusviranomaisen: Valitusaika:</p> <p>Valitus on jätettävä hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.</p> <p>Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluessa kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.</p> <p>Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.</p> <p>Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusaajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.</p> <p>Pöytäkirja pidetään yleisesti nähtävänä Kaustisen kunnan virastossa 4.11.2020 klo 10.00 - alkaen ja asianosaista koskeva päätös on annettu postin kuljetettavaksi tai lähetetty sähköpostilla samana päivänä kun pöytäkirja on ollut nähtävänä. Pöytäkirja on lisäksi viety yllä mainittuna päivänä nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.</p> <p>Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkipäivä, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.</p>

	nusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.
Muutoksenhakukiellot / kieltojen perusteet	<p>Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. <i>Pykälät: 39, 40, 41</i></p> <p>Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 6 §:n mukaan / muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. <i>Pykälät ja valituskieltojen perusteet:</i></p>
Valituskirja	<p>Valituskirjassa on ilmoitettava</p> <ul style="list-style-type: none">- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite- päätös, johon haetaan muutosta- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi- muutosvaatimuksen perusteet <p>Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.</p> <p>Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.</p> <p>Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään, mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireilepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.</p>
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.</p> <p>Valituksen voi toimittaa myös faksina tai sähköpostitse. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.</p> <p>Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.</p> <p>Valitus lähetetään aina lähettäjän omalla vastuulla.</p>
Lisätietoja	